

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TRONG SỰ NGHIỆP ĐỔI MỚI GIÁO DỤC HIỆN NAY

 PHẠM THỊ DIỆU HẰNG*

Ngày nhận: 22/11/2017

Ngày phản biện: 25/12/2017

Ngày duyệt đăng: 29/12/2017

Tóm tắt: Tư tưởng Hồ Chí Minh là tài sản tinh thần to lớn và quý giá của dân tộc ta, trong đó quan điểm về giáo dục chiếm giữ vai trò hết sức quan trọng, nó là bộ phận quan trọng trong vấn đề xây dựng nhân tố con người. Người chỉ rõ - sự nghiệp “trồng người” là một chiến lược cơ bản, lâu dài, vừa là quốc sách hàng đầu. Đó cũng là cơ sở khoa học, là kim chỉ nam cho hành động của Đảng ta trong nhận thức, hoạt động và xây dựng nền giáo dục Việt Nam. Ngày nay, nhân loại đang bước vào một nền văn minh trí tuệ, một nền kinh tế tri thức, một xã hội thông tin, làm thế nào để đào tạo được nguồn nhân lực có tri thức, trình độ, trí tuệ, làm thế nào để xây dựng được những con người vừa “hồng” vừa “chuyên” đáp ứng yêu cầu của thực tiễn. Muốn có những con người như thế trước tiên phải làm tốt chiến lược “trồng người” theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Từ khóa: Tư tưởng Hồ Chí Minh, vận dụng, đổi mới, giáo dục.

THE UTILIZATION OF HO CHI MINH'S PRESIDENT IN THE INNOVATION EDUCATION NOW

Summary: Ho Chi Minh ideology is a great and precious spiritual asset of our people, in which the view of education plays a very important role, it is an important part of the construction process. human factors. He pointed out - the career of “planting people” is a basic strategy, long-term, and is the top national policy. This is also a scientific basis, a guideline for our Party's actions in understanding, operating and building the Vietnamese education. Today, humanity is entering an intellectual civilization, a knowledge economy, an information society, how to train human resources that are knowledgeable, qualified, To build people who are both “pink” and “professional” to meet the requirements of the real. Want to have such people first have to do well the strategy of “planting people” according to Ho Chi Minh thought.

Keywords: Ho Chi Minh Thought, manipulation, innovation, education.

I. Đặt vấn đề

Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, từ cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân đến cách mạng xã hội chủ nghĩa, là kết quả của sự vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, đồng thời là sự kết tinh tinh hoa dân tộc và trí tuệ thời đại nhằm giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người.

Trong hệ thống tư tưởng của Người thì tư tưởng Hồ Chí Minh về phát triển sự nghiệp giáo dục được hình thành rất sớm và xuyên suốt cuộc đời hoạt động của Người. Người khẳng định giáo dục có vai trò hết sức to lớn trong việc đào tạo, xây dựng con người, bởi “Thiện, ác vốn chẳng phải là bản tính cố hữu, phần lớn đều do giáo dục mà nên”.

Người viết: “Một năm khởi đầu từ mùa xuân.

Một đời khởi đầu từ tuổi trẻ.

Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội”.

Trong Thư gửi các bạn thanh niên năm 1947, Người khẳng định: “Thanh niên là người chủ tương lai của nước nhà. Thật vậy nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên”. Trong thực tế, vai trò, sức mạnh của thanh niên không phải là cái có sẵn, bất biến và tất yếu. Muốn huy động sức trẻ, Đảng, Nhà nước phải thực hiện thành công chiến lược trồng người. Nên Người rất chú trọng việc giáo dục nâng cao trình độ văn hoá cho nhân dân, Người chỉ rõ: “Trình độ văn hoá của nhân dân nâng cao sẽ giúp chúng ta đẩy mạnh công cuộc khôi phục kinh tế, phát triển dân chủ. Nâng cao trình độ

* Trường THPT Đào Duy Từ

văn hoá của nhân dân cũng là một việc làm cần thiết để xây dựng nước ta thành một nước hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, văn minh và giàu mạnh”. Những luận điểm của Người về giáo dục có giá trị lý luận và thực tiễn sâu sắc.

II. Nội dung

1. Tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về giáo dục

“Vì lợi ích mười năm thì phải trồng cây
Vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người”.

Theo Người “Con người” là vốn quý nhất, là yếu tố quyết định của sự nghiệp cách mạng, “Trồng người” xét về khía cạnh nào đó cũng giống như trồng cây. Nếu trồng cây phải chăm lo, vun xới mầm cây nhỏ bé, yếu ớt để nó phát triển thành cái cây khỏe mạnh, có ích cho đời thì “trồng người” cũng phải bắt đầu bằng việc dạy dỗ, uốn nắn, giáo dục từ khi còn thơ ấu. Người viết: “Phải uốn cây từ lúc cây non, đừng để cho tâm hồn các cháu bị vẩn đục vì chủ nghĩa cá nhân”. Chủ tịch Hồ Chí Minh coi chiến lược “trồng người”, coi việc giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ là một trọng tâm của chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, là quốc sách phát triển đất nước. Theo Người, để thực hiện tốt sự nghiệp đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ cần xây dựng nội dung và phương pháp giáo dục cho phù hợp. Tư tưởng giáo dục ấy không chỉ bó hẹp trong việc giáo dục tri thức, học vấn cho con người, mà có tính bao quát, sâu xa, nhưng vô cùng sinh động và thiết thực, nhằm đào tạo ra những con người toàn diện, vừa “hồng” vừa “chuyên”, có tri thức, lý tưởng, đạo đức, sức khỏe và thẩm mỹ... Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định rằng: “Ngủ thì ai cũng như lương thiện, tỉnh dậy phân kẻ dữ, hiền; Hiền, dữ phải đâu là tính sẵn, phần nhiều do giáo dục mà nên”. Và “Trong việc giáo dục và học tập, phải chú trọng đủ các mặt: Đạo đức cách mạng, giác ngộ xã hội chủ nghĩa, văn hoá, kỹ thuật, lao động và sản xuất”. Đồng thời Người cũng đúc kết chân lý về giáo dục với sức mạnh nội tại của một dân tộc, Người chỉ rõ: Học là “để làm việc, làm người, làm cán bộ, để phụng sự đoàn thể, giai cấp, nhân dân, Tổ quốc và nhân loại”. Trong tư tưởng mà Người nói về “Học” được khái quát qua bốn ý về giáo dục là “học để biết, học để làm, học để chung sống, học để làm người”. Tư tưởng đó được thể hiện rõ trên mọi phương diện:

Về mục tiêu giáo dục: Mục tiêu về giáo dục trong tư tưởng của Người thể hiện rõ ở quan điểm trách nhiệm của người thầy là “không phải là gỡ đầu trẻ để kiếm cơm” mà phải chăm lo, dạy dỗ, đào tạo các em thành người công dân tốt, người lao động tốt, người cán bộ tốt, người chiến sĩ tốt, trung với

nước, hiếu với dân, có lòng yêu nước nồng nàn, có đạo đức trong sáng, cần-kiệm-liêm-chính-chí-công-vô-tư, có tri thức và sức khỏe để phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân, làm cho dân giàu, nước mạnh. Mục đích giáo dục lớn nhất trong tư tưởng của Hồ Chí Minh là vì con người, cho con người, là xây dựng con người mới, đào tạo ra những con người biết làm chủ nước nhà.

Về nội dung của giáo dục: *Để xây dựng xã hội chủ nghĩa Người nhấn mạnh rõ: “trước hết cần phải có con người xã hội chủ nghĩa”. Đào tạo con người xã hội chủ nghĩa không có con đường nào khác ngoài giáo dục tri thức khoa học và lý tưởng, đạo đức xã hội chủ nghĩa. Đó là nền giáo dục nhằm phát triển con người toàn diện từ trí dục, đức dục, thể dục, mỹ dục, giáo dục lao động kỹ thuật. Ngoài ra cần phải học lý luận Mác Lênin kết hợp với đấu tranh và công tác hàng ngày, phải luyện tài, rèn đức, trong đó Hồ Chí Minh đặc biệt nhấn mạnh tới giáo dục đạo đức. Người nói “dạy cũng như học là phải biết chú trọng cả tài và đức”, đức được coi như là “cái gốc” của cây, “nguồn” của sông, nếu không có đức thì người có tài cũng vô dụng. Nội dung trên của giáo dục được Chủ tịch Hồ Chí Minh khái quát lại trong hai chữ “tài” và “đức”. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, trong giáo dục, kiến thức là rất cần thiết, nhưng Người cũng chỉ ra rằng, đạo đức đóng vai trò quan trọng không kém.*

Ở khía cạnh khác, nội dung của giáo dục theo tư tưởng Hồ Chí Minh cần phù hợp với mỗi lứa tuổi, mỗi cấp học, mỗi bậc học. Người chỉ rõ “Đối với Đại học thì cần kết hợp lý luận khoa học với thực hành, ra sức học tập lý luận và khoa học tiên tiến của các nước bạn, kết hợp với thực tiễn của nước ta, để thiết thực giúp ích cho công cuộc xây dựng nước nhà. Trung học thì cần đảm bảo cho học trò những tri thức phổ thông chắc chắn, thiết thực, thích hợp với nhu cầu và tiền đề xây dựng nước nhà, bỏ những phần nào không cần thiết cho đời sống thực tế. Tiểu học thì cần giáo dục các cháu thiếu nhi: Yêu Tổ quốc, yêu nhân dân, yêu lao động, yêu khoa học, trọng của công”. Theo Người, nội dung giáo dục phải chứa đựng tính dân tộc, tính khoa học và tính nhân dân; phải làm cho người học hiểu được những truyền thống quý báu của dân tộc như tinh thần yêu nước nồng nàn, đoàn kết, tương thân tương ái, anh hùng trong chống giặc ngoại xâm, cần cù trong lao động sản xuất.

Các quan điểm về nội dung của giáo dục mà Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ dẫn ở trên được xem là những yêu cầu bắt buộc của một nền giáo dục mới để đào tạo ra những con người mới.

Về phương pháp giáo dục: *Chủ tịch Hồ Chí Minh rất coi trọng phương pháp giáo dục. Người nhấn mạnh, muốn học tập có kết quả tốt thì phải có phương pháp giáo dục đúng đắn. Mục đích là làm cho người học có thái độ học tập, rèn luyện tích cực và tự giác, có như vậy việc tiếp thu nội dung giáo dục mới nhanh chóng, hiệu quả, đạt mục tiêu. Giáo dục là một khoa học nên cách dạy phải phù hợp với lứa tuổi; dạy từ dễ đến khó; kết hợp học tập với vui chơi có ích, lành mạnh, giáo dục phải dùng phương pháp nêu gương, giáo dục phải gắn liền với thi đua.*

Người đề cao phương pháp giáo dục “Học phải suy nghĩ, học phải liên hệ với thực tế, Học với hành phải kết hợp với nhau”. Người phân tích: “Lý luận phải đem ra thực hành. Thực hành phải nhằm theo lý luận. Vì vậy, chúng ta phải gắng học, đồng thời học thì phải hành”. Người lấy nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn làm nguyên tắc cơ bản cho việc xây dựng các phương pháp về giáo dục đó được coi như “kim chỉ nam” để lồng dẫn nhận thức, hành động và bồi dưỡng tinh thần yêu nước cho tất cả mọi người. Hơn nữa, nguyên tắc này có tính chất quyết định trong việc chuyển hướng giáo dục và trở thành đặc trưng của nền giáo dục xã hội chủ nghĩa.

Trong giáo dục, theo Người, cần có phương pháp phù hợp với điều kiện giáo dục và đối tượng giáo dục. Giáo dục phải căn cứ vào “trình độ văn hoá, thói quen sinh hoạt, trình độ giác ngộ, kinh nghiệm tranh đấu, lòng ham, ý muốn, tình hình thiết thực của quần chúng”. Cần có phương pháp tổ chức giáo dục sao cho bảo đảm được sự phù hợp giữa điều kiện, hoàn cảnh giáo dục với đối tượng giáo dục.

Trong các giải pháp phát triển giáo dục được Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập, vấn đề kết hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội có vị trí khá nổi bật. Người nói: “Giáo dục trong nhà trường, chỉ là một phần, còn cần có sự giáo dục ngoài xã hội và trong gia đình để giúp cho việc giáo dục trong nhà trường được tốt hơn. Giáo dục trong nhà trường dù tốt mấy, nhưng thiếu giáo dục trong gia đình và ngoài xã hội thì kết quả cũng không hoàn toàn”, “Nếu nhà trường dạy tốt mà gia đình dạy ngược lại, sẽ có những ảnh hưởng không tốt tới trẻ em và kết quả cũng không tốt”. Người yêu cầu nhà trường phải liên hệ chặt chẽ với gia đình và xã hội.

Thấm nhuần những tư tưởng của Người về giáo dục, Đảng và Nhà nước ta đã coi đó là phương châm, chiến lược, mục đích, nội dung, phương pháp giáo dục - đào tạo con người trong sự nghiệp trồng người ở Việt Nam. Tư tưởng đó không chỉ là cơ sở lý luận cho việc xác định chiến lược đào tạo con người, chủ

trương, đường lối chỉ đạo phát triển nền giáo dục Việt Nam của Đảng ta qua các thời kỳ cách mạng, mà còn là những bài học, những kinh nghiệm thực tiễn giáo dục hết sức sinh động, thiết thực và hiệu quả đối với người làm công tác giáo dục hiện nay.

2. Vận dụng tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong sự nghiệp giáo dục hiện nay

Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục và đào tạo là nền tảng quan trọng để Đảng và Nhà nước ta hoạch định chiến lược giáo dục, Nghị quyết Trung ương 2 khóa VIII, tại Hội nghị Trung ương 8 khóa XI (04/11/2013) Đảng ta đã ban hành Nghị quyết 29-NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo là đổi mới những vấn đề cốt lõi, cấp thiết từ quan điểm chỉ đạo đến nội dung, phương pháp, cơ chế chính sách... nhằm phát triển giáo dục, đào tạo đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội. Tiếp thu và vận dụng tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về giáo dục, Đảng và Nhà nước ta luôn khẳng định vai trò hết sức quan trọng của giáo dục, xác định giáo dục đào tạo là quốc sách hàng đầu, là sự nghiệp của toàn Đảng và toàn dân. Theo đó, các quan điểm chỉ đạo đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo trong tình hình mới là:

Một là: Xác định được mục tiêu giáo dục. Muốn phát triển sự nghiệp giáo dục phải xác định mục tiêu của đổi mới giáo dục trong thời kỳ hiện nay là: Tạo chuyển biến căn bản, mạnh mẽ về chất lượng, hiệu quả giáo dục, đào tạo; đáp ứng ngày càng tốt hơn công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và nhu cầu học tập của nhân dân. Giáo dục con người Việt Nam phát triển toàn diện và phát huy tốt nhất tiềm năng, khả năng sáng tạo của mỗi cá nhân; yêu gia đình, yêu Tổ quốc, yêu đồng bào; sống tốt và làm việc hiệu quả.

Xây dựng nền giáo dục mở, thực học, thực nghiệp, dạy tốt, học tốt, quản lý tốt; có cơ cấu và phương thức giáo dục hợp lý, gắn với xây dựng xã hội học tập; bảo đảm các điều kiện nâng cao chất lượng; chuẩn hóa, hiện đại hóa, dân chủ hóa, xã hội hóa và hội nhập quốc tế, giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa và bản sắc dân tộc. Phấn đấu đến năm 2030, nền giáo dục Việt Nam đạt trình độ tiên tiến trong khu vực.

Hai là: Đổi mới chương trình, nội dung theo hướng tinh giản, hiện đại, thiết thực, phù hợp với trình độ của học sinh theo từng cấp học và ngành nghề, giảm tải nội dung trong các bậc học phổ thông theo hướng phát triển mạnh năng lực và phẩm chất người học, bảo đảm hài hòa đức, trí, thể, mỹ; thực hiện tốt phương châm mới: Dạy người, dạy chữ và dạy nghề

(trước đây là dạy chữ, dạy người, dạy nghề); tăng thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Chú trọng giáo dục nhân cách, đạo đức, lối sống, ý thức tôn trọng pháp luật và trách nhiệm công dân. Quan tâm hơn đến yêu cầu tăng cường kỹ năng sống, tập trung vào những giá trị cơ bản của văn hóa, truyền thống và đạo lý dân tộc, tinh hoa văn hóa nhân loại, giá trị cốt lõi và nhân văn của Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, cương lĩnh, đường lối của Đảng. Nói một cách khác, yếu tố đầu tiên của triết lý giáo dục Việt Nam hiện nay là tăng cường yếu tố dạy người - chủ nhân của chế độ xã hội tương lai. Đổi mới chương trình, sách giáo khoa, giáo trình, tài liệu dạy học theo hướng đa dạng hóa, cập nhật tri thức mới, đáp ứng yêu cầu của từng bậc học, các chương trình giáo dục, đào tạo và nhu cầu học tập suốt đời của từng đối tượng.

Ba là: Chú trọng đổi mới phương pháp dạy và học, trong quá trình dạy học người giáo viên cần phải căn cứ vào đặc điểm, nhu cầu của đối tượng, nội dung giáo dục, và các điều kiện cơ bản của nhà trường mà xác định các phương pháp dạy học phù hợp. Theo đó, phải lấy nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn làm nguyên tắc cơ bản cho việc xây dựng các phương pháp về giáo dục. Dạy và học phải gắn tri thức lý luận với thực tiễn cuộc sống. Học và hành phải luôn đi đôi với nhau, gắn bó mật thiết với nhau. Có như thế thì quá trình truyền thu tri thức mới dễ dàng và những kiến thức khó cũng đến với người học một cách đơn giản nhất đồng thời người tiếp nhận tri thức cũng khắc sâu được kiến thức, cần kích thích sự đối thoại trong quá trình học tập, nhận thức. Phải luôn kích thích học sinh nói, trình bày, tự do phát biểu ý kiến, dù đúng hoặc không đúng” vì “khi mọi người đã phát biểu ý kiến, đã tìm thấy chân lý, lúc đó quyền tự do tư tưởng hóa ra quyền tự do phục tùng chân lý”. Vận dụng phương pháp này sẽ làm cho người học là quá trình học phải suy nghĩ, học phải liên hệ với thực tế, học phải vận dụng vào thực tiễn.

Một trong những yêu cầu của đổi mới phương pháp dạy và học hiện nay là phải hướng dẫn học sinh tham gia vào quá trình tự học. Vì trong thời đại mà khoa học kỹ thuật phát triển nhanh chóng như hiện nay, nhà trường dù tốt đến mấy cũng không thể đáp ứng hết nhu cầu học tập của người học cũng như đòi hỏi ngày càng cao của đời sống xã hội. Vì vậy, bồi dưỡng năng lực tự học cho học sinh là một công việc có vị trí cực kỳ quan trọng, chỉ có tự học, tự bồi đắp tri thức bằng nhiều con đường, nhiều cách thức khác nhau mỗi học sinh mới có thể bù đắp được

những thiếu khuyết về tri thức khoa học về đời sống xã hội. Từ đó có được sự tự tin trong cuộc sống, công việc bởi năng lực toàn diện của mình. *Tự học là phương cách tốt nhất để tạo ra động lực mạnh mẽ cho quá trình học tập. Tự học giúp cho mọi người có thể chủ động học tập.* Quá trình đó giúp con người thích ứng với mọi biến cố của sự phát triển kinh tế - xã hội. Bằng con đường tự học mỗi cá nhân sẽ không cảm thấy bị lạc hậu so với thời cuộc, thích ứng và bắt nhịp nhanh với những tình huống mới lạ mà cuộc sống hiện đại mang đến, kể cả những thách thức to lớn từ môi trường nghề nghiệp. Nếu rèn luyện cho người học có được phương pháp, kỹ năng tự học, biết linh hoạt vận dụng những điều đã học vào thực tiễn thì sẽ tạo cho họ lòng ham học, nhờ đó kết quả học tập sẽ ngày càng được nâng cao. Như vậy xây dựng được phương pháp tự học, đặc biệt là sự tự giác thì ý chí tích cực chủ động sáng tạo sẽ khơi dậy năng lực tiềm tàng, tạo ra động lực nội sinh to lớn cho người học.

Bốn là: Đổi mới phương pháp dạy học cần gắn liền với đổi mới về kiểm tra, đánh giá thành tích học tập của người học. Đánh giá kết quả học tập là quá trình thu thập thông tin, phân tích và xử lý thông tin, giải thích thực trạng việc đạt mục tiêu giáo dục, tìm hiểu nguyên nhân, ra những quyết định sư phạm giúp người học học tập ngày càng tiến bộ, việc đánh giá kết quả học tập không chỉ là kiểm tra khả năng tái hiện kiến thức đã học mà đánh giá kết quả học tập theo năng lực cần chú trọng khả năng vận dụng sáng tạo tri thức trong những tình huống ứng dụng khác nhau. Để chứng minh người học có năng lực ở một mức độ nào đó, phải tạo cơ hội cho người học được giải quyết vấn đề trong tình huống mang tính thực tiễn. Khi đó người học vừa phải vận dụng những kiến thức, kỹ năng đã được học ở nhà trường, vừa phải dùng những kinh nghiệm của bản thân thu được từ những trải nghiệm bên ngoài nhà trường (gia đình, cộng đồng và xã hội), thông qua đó có thể đồng thời đánh giá được cả kỹ năng nhận thức, kỹ năng thực hiện và những giá trị, tình cảm của người học.

Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục và đào tạo là nền tảng quan trọng để Đảng và Nhà nước ta hoạch định chiến lược giáo dục Việt Nam trong những năm qua và thời gian tới. Mặc dù ra đời cách đây nhiều thập kỷ, nhưng tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục vẫn có ý nghĩa đối với sự nghiệp phát triển giáo dục của nước ta hiện nay. Do đó, dù đổi mới chương trình, nội dung, phương pháp dạy và học cho phù hợp với thực tiễn thì phải luôn lấy tư tưởng của Người

(Xem tiếp trang 30)

Như vậy, trên cơ sở quán triệt phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin trong quá trình nghiên cứu, rằng: mỗi thời đại kinh tế được phân biệt với thời đại kinh tế khác không phải ở chỗ sản xuất ra cái gì, mà là sản xuất bằng cái gì và như thế nào? Sự xuất hiện của các tư liệu sản xuất mới, do cuộc cách mạng khoa học công nghệ lần thứ tư tạo ra đang từng bước tác động làm thay đổi có tính chất lịch sử đối với thế giới, đúng theo như Giáo sư Klaus Schwab sớm cảnh báo “chúng ta đang cận kề một cuộc cách mạng công nghệ sẽ làm thay đổi về cơ bản cách sống, lao động và giao tiếp giữa người với người. Trong chiều sâu, quy mô và tính phức tạp của nó, sự biến động sẽ là không có tiền lệ trong toàn bộ kinh nghiệm sống của loài người”⁴. Trong sự tác động to lớn đó của cách mạng công nghiệp 4.0 đến toàn xã hội, thì lĩnh vực giáo dục đại học không thể nằm ngoài quỹ đạo của sự tác động này. Có thể nói cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 chính là tiền đề, điều kiện cho cuộc cách mạng mới trong lĩnh vực giáo dục đại học khi nó đã đặt ra những cơ hội và thách thức cho bản thân giáo dục đại học và nhiệm vụ của giáo dục đại học nói chung, giáo dục đại học Việt Nam nói riêng cần phải nhận thức được điều này, tiến hành chuẩn bị những điều kiện vật chất cần thiết để vượt qua những thách thức mà cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 tạo ra nhằm thực hiện thành công cuộc cách mạng trong lĩnh vực giáo dục đại học. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Nguyễn Viết Thảo, *Cách mạng công nghiệp lần thứ tư*, Tạp chí Lý luận chính trị, (5), tr.79-84, tháng 05/2017.
- [2] Bloem, J., Doorn, M.v., Duivestijn, S., Excoffier, D., Maas, R., & Ommeren, E. v. (2014). *The Fourth Industrial Revolution: Things to Tighten the Link Between it and ot*. Retrieved from.
- [3] Ying, A.O.E. (2017). *3 essential skills for the Fourth Industrial Revolution*. Retrieved from <http://www.asiaone.com/business/3-essential-skills-fourth-industrial-revolution>
- [4] WEF. (2016a). *The Future of Jobs: Employment, Skills and Workforce Strategy for the Fourth Industrial Revolution*. Retrieved from Geneva, Switzerland: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs.pdf
- [5] WEF. (2016b). *The Future of Jobs: Employment, Skills and Workforce Strategy for the Fourth Industrial Revolution*. Retrieved from Washington D.C: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs.pdf

⁴ Nguyễn Viết Thảo, “Cách mạng công nghiệp lần thứ tư”, Tạp chí Lý luận chính trị, (5), tr.83, tháng 05/2017

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH...

(Tiếp theo trang 24)

làm kim chỉ nam cho mọi hành động. Phải luôn bám sát quan điểm của Người vì chúng ta không chỉ tìm thấy trong tư tưởng của Người những gợi ý để tháo gỡ các vướng mắc cụ thể về vai trò, nội dung của giáo dục..., mà còn có thể học được từ đó phương pháp luận giải quyết vấn đề của Chủ tịch Hồ Chí Minh về giáo dục như mục tiêu của giáo dục, hoạt động giáo dục... nếu vận dụng đúng thì hiệu ứng của nó sẽ làm biến đổi tích cực nhiều mặt của đời sống xã hội Việt Nam, là sự vun trồng “nguyên khí quốc gia”, làm cho nền học vấn nước nhà hưng thịnh, đất nước phát triển bền vững.

III. Kết luận

Những tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về giáo dục và đào tạo nói chung trở thành tài sản quý báu của dân tộc, là ngọn hải đăng soi đường sự nghiệp trồng người của Đảng và Nhà nước ta, là cơ sở lý luận cho việc xác định chiến lược đào tạo con người, đề ra các chủ trương, chính sách, đường lối chỉ đạo phát triển nền giáo dục Việt Nam trong thời kỳ hội nhập và phát triển. Thực trạng nhụt nhối của nền giáo dục Việt Nam hiện nay đã và đang đặt ra những vấn đề cần phải nghiên cứu. Do đó, phải quán triệt quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về giáo dục và đào tạo, không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục là đó một trong những giải pháp quan trọng cần được thực hiện. Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh trong phát triển giáo dục ở Việt Nam sẽ tiếp tục phát huy tác dụng trong bối cảnh đất nước đẩy mạnh CNH, HĐH và hội nhập quốc tế.

Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục đến nay vẫn còn nguyên giá trị, vẫn sáng mãi tinh khoa học và cách mạng, tinh nhân dân và dân tộc sâu sắc. Đó là những bài học vô cùng quý giá để chúng ta học tập và là sợi chỉ đỏ xuyên suốt để chúng ta làm tốt hơn nữa công tác sự nghiệp giáo dục, góp phần vào công cuộc xây dựng đất nước giàu đẹp. □

Tài liệu tham khảo

1. Hồ Chí Minh toàn tập (2000), Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội, tập 3, 4, 5, 8.
2. Mạch Quang Thắng - *Giáo trình Tư tưởng Hồ Chí Minh*.
3. Trần Bá Hoàn - *Vị trí của tự học tự đào tạo trong quá trình dạy học giáo dục và đào tạo*, Tạp chí Nghiên cứu giáo dục.
4. Lưu Xuân Mới - *Phương pháp dạy học đại học*, Nxb Giáo dục.
5. Lê Đức Ngọc, *Dạy cách học một trong những giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo đại học*, Tạp chí Dạy và học ngày nay.
6. Vũ Văn Tảo, *Học và dạy cách học*, Tạp chí Tự học.
7. Nguồn internet.